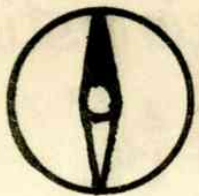

III. SBORNÍK
Zeměpisné společnosti
„Po cestách vlasti“
pionýrské skupiny
Domu pionýrů a mládeže
v Brně Lidická 50

*Nic se nevytvoří samo
od sebe bez úsilí a
vůle, bez obětí a práce.*

A. Gercem

Po cestách vlasti

Název naší Zeměpisné společnosti říká, co je naším úkolem - na své vlastní oči poznat svoji vlast. A protože jsme teprve pionýři, kteří se ještě musí mnoho učit, než nastoupí na místa svých starších soudruhů, chceme se přitom hodně dozvědět a naučit - poznat všechno nové a neznámé. Před námi je krásná budoucnost a my musíme být připraveni do ní vstoupit jako důstojní nástupci. Proto musíme milovat svoji vlast a naše rodná země nám bude ještě bližší a dražší, když poznáme její dějiny, památky, lesy, hory a řeky, průmyslová střediska a školy, když poznáme denní práci jejího lidu a seznámíme se s životem našich vědců, umělců a předních pracovníků. Chceme se stát opravdovými lidmi, kteří milují svůj národ, pracující lid, chceme být poctivými, odvážnými, přátelskými a chceme milovat a milujeme svoji práci.

Ve sborníku chceme všem ukázat stručný výčet toho, co jsme za dvacet let poznali a udělali. Chceme všem i nazasvěceným přiblížit práci Zeměpisné společnosti "Po cestách vlasti" tak, aby každý pochopil, proč jsme si život v ZS oblíbili a proč zde rádi pracujeme.

ZS PCV

V roce 1953 na jaře byli z kroužků KPD vybráni pionýři, kteří se měli zúčastnit I. výzkumné expedice. Tábořiště I. expedice bylo v údolí řeky Svratky na Prudké u Doubravníku. Pionýři se zde zabývali výzkumnou vlastivědnou prací a některý získaný materiál na místě zpracovali. Po ukončení expedice uspořádali účastníci výstavu, na níž ukázali výsledky své práce. Skončila expedice, výstava a pionýři z I. expedice se nechtěli rozejít. Založili 7. listopadu 1953 Zeměpisnou společnost "Po cestách vlasti". Společnost se dělila na tři oddíly: hospodářského zeměpisu, přírodních věd, kulturní historie. Všichni členové začali pracovat na členských vlastivědných pracích. 24.4.1954 byly zároveň schváleny Stanovy, v nichž jsou popsány zásady naší práce a přijato prvních dvanáct vlastivědců.

Od těch dob již uplynulo mnoho let a ZS v zásadách, které si dala do svých Stanov pokračuje až do dnešní doby, kdy 7. listopadu 1973 oslavuje dvacet let své práce. Svéráznost našeho kolektivu spočívá především ve zdravém spojení několika různých prvků zájmové činnosti úzce na sebe navazujících (turistika, přírodopis, zeměpis, historie).

Výsledky práce za 20 let ZS PCV je možno spatřovat v množství dokumentačního materiálu nashromážděného v naší klubovně, v jisté tradici, kterou respektují všichni členové, i když se v našem kolektivu vystřídalo již několik generací a několik hlavních vedoucích.

V lednu 1968 se stala Zeměpisná společnost "Po cestách vlasti" samostatnou pionýrskou skupinou, poněvadž splňovala všechny stanovené podmínky. Bylo to dovršení úkolů, které si dali pionýři ZS v I. sborníčku r. 1954 - při své práci nemyslet jen na sebe a ukazovat všem pionýřům zajímavou pionýrskou činnost - pionýrskou stezku. Z bývalých členů ZS vyrostlo mnoho pionýrských vedoucích, kteří propagují v pionýrských kolektivech tuto zajímavou činnost. Svědčí o tom i skutečnost, že od roku 1971 pracují v Brně mimo kolektiv "Po cestách vlasti" i kolektiv ZS Morava a ZS Obzor.

V současné době v ZS PCV pracuje pět oddílů: oddíl Ježků (všeobecná vlastivěda), oddíl Ochrany přírody, oddíl Kulturní historie, oddíl Života v přírodě, oddíl Lesní moudrosti.

Kolektiv se rozrůstá, má kolem osmdesáti aktivních členů včetně vedoucích. Připravuje se na XIX. zimní expedici a na XXII. letní expedici na Slovensko.

Poználi jste charakter našeho kolektivu. Listujte s námi ve sborníčku, kde se dočtete o náplni naší činnosti - tradicích, členství, vlastivědné práci, o jednotlivých obdobích, které jsou charakterizovány vždy určitou generací a vedoucími, o perspektivách ZS PCV.

Tradice ZS

Tradice v ZS navazovaly na zvyklosti a symboly pionýrské. Vznikaly z potřeb života kolektivu. Při předávání neustále hraje velkou úlohu ústní podání. Svědčí o tom i skutečnost, že tradice, které se v ZS vytvořily za 20 let, jsou dodržovány a jsou všem tak blízké, jako by se znovu a znovu utvářely. Hovoříme-li o pionýrském roku, můžeme tradice seřadit do tohoto pořadí: Koncem září proběhne zahajovací shromáždění, kde se domluvíme na činnosti v dalším školním roce. Na podzim máme pravidelnou olympiádu, kde musí všichni členové prokázat zdatnost v lehké atletice. Na svátek 28. října jdeme na třídní podzimní pochod. 7. 11. se všichni sejdeme na konferenci ZS, kde hodnotíme uplynulé období, volíme novou Radu. V té době proběhne výstava ZS - přehlídka vlastivědného materiálu získaného za uplynulé období. Před zimní expedicí bývá každoroční "Hra po Brně", pokaždé s jiným námětem. Po kondiční vycházce, kde prokážeme svoji fyzickou kondici, jedeme týden o vánocích na hory. Poslední den v roce máme slavnostní shromáždění, kde vítáme společně Nový rok, při tradičním vánočním večeru dodržu-

jeme lidové zvyky, hodnotíme zimní olympiádu, máme společný přípitek, popůlnoční vycházku k ohni se slavnostním nástupem. V lednu má ZS studijní prázdniny, abychom také zvládli učení ve škole a odpočinuli si před jarní činností. Jakmile začneme v únoru pracovat, připravujeme se na letní expedici. O velikonocích jedeme na jarní pochod, do prvomájového průvodu jdeme společně se všemi pionýry, na 9.května jezdíme na tří denní pochod pod stany. V červnu míváme dvoudenní závod hlídek, kde prokážeme všestrannou připravenost na léto. Po kondiční vycházce jedeme na letní expedici, většinou třítydenní a to na pochod do určité oblasti nebo na stanový tábor, ze kterého děláme pochody. Kromě těchto tradičních akcí, schází se oddíl každý týden na svých schůzkách, v sobotu a v neděli děláme výlety. V srpnu jezdí na pochod aktiv nebo kolektiv vedoucích.

Protože prožíváme mnoho společných chvil při své činnosti, na výletech, expedicích a pochodech, máme mnoho společných zvyklostí. Za 20 let činnosti ZS je těchto zvyků dodržovaných dobrovolně členy společnosti **mnohé**. Staly se téměř zákonem společnosti, jsou přísně **dodržovány**, jsou nutnou podmínkou úspěšné činnosti kolektivu. Jsou tak jako tradice uvedeny

v dodatcích Stanov, které každý rok na konferenci schvaluje společné shromáždění. K zvyklostem patří například, že všechny potraviny, které máme od maminky, se stávají společnými. I na pochodu vaříme chutná a hodnotná jídla. Pijeme a jíme vždy společně, nekupujeme si sami limonádu, cukroví a vůbec žádné jídlo. Po jídle vždy po sobě uklidíme zbytky papíru a konzervy tak, aby po nás příroda zůstala taková, jakou jsme ji našli. Na místě, kde táboříme, dáme všechny batohy do řádky a neničíme zbytečně okolní přírodu. Nikdy se nebavíme po večerce, ani ráno před budíčkem, protože bychom bránili řádnému odpočinku ostatních. Také se nikdy nepodpisujeme na skály a rozhledny.

Všichni členové, kteří byli v ZS, po létech rádi vzpomínají na tradice a zvyky. Musíme si uvědomit, že kázeň je základ dobré práce. K tomu nám napomáhají naše tradice a zvyky Zeměpisné společnosti "Po cestách vlasti".

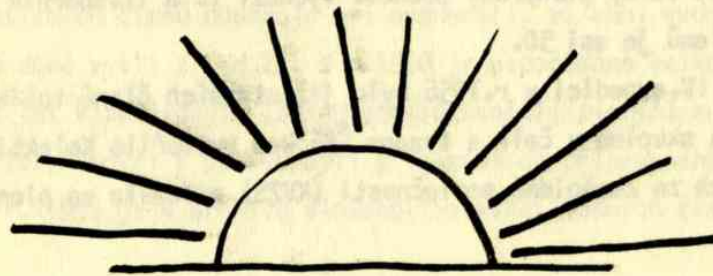
Vlastivěda

Na své vlastní oči vidět a poznat svou vlast – to je náš hlavní úkol na pionýrské ztezce. Dívat se pozorně kolem sebe, poznávat stále nové a nové věci, svou zemi, její lid, dějiny krajů, památky lidské kultury, přírodní bohatství a lidskou práci a přitom se stále učit. Vlastivědná práce nás vede na další expedice a výzkumné pochody, do nových krajů a znovu po stejných cestách. Vlastivědný výzkum v oddílech začal již na I. expedici a ZS byla založena jistě proto, že všichni účastníci chtěli v tak zajímavé práci společně pokračovat.

Vlastivěda není pro nás nějaká knižní věda. Na svých cestách vidíme život naší země, mluvíme s lidmi, dovídáme se od nich o jejich životě a práci, posloucháme jejich vyprávění o historii a památkách, poznáváme města a průmysl, žijeme uprostřed přírody a učíme se jí rozumět a znát. Na expedicích a pochodech prožíváme své nejkrásnější dny v roce. Každý okamžik věnujeme zajímavé práci a zábavě.

Na každou výzkumnou expedici nebo pochod se dobře připravujeme celý rok na schůzkách i výletech. Na pochodu, za každého počasí, ať je vedro nebo prší, musíme nejen jít dál, ale také kreslit, zapisovat pozorování, sbírat květiny, psát deníky. Při vlastivědné práci se učíme pracovat společně a pomáhat jeden druhému. Všichni se zajímáme o všechno a každý, kdo si zvolil nějaký obor a rozumí mu, seznamuje s ním ostatní. Všechno, co na pochodech a expedicích poznáváme, nechceme si nechat jen pro sebe. Pořádáme každoročně výstavy, na nichž chceme ukázat výsledky své práce a z materiálu, který jsme nashromáždili za dvacet let své práce, se mohou učit i ostatní pionýři. Chtěli bychom, aby co nejvíce pionýrů vidělo, jak se dá zajímavě pracovat.

Vlastivěda pro nás všechny znamená cestu, kterou nám ukazuje magnetická střelka v našem znaku, cestu objevů, poznání naší vlasti – pionýrskou stezku.

1953 - 1959

Hlavním vedoucím I.expedice v létě 1953 byl Ivan Šráček, který vedl Zeměpisnou společnost od jejího založení 7. listopadu 1953 až do VII.expedice v r.1959. V prvním období své práce (do r.1957) měla ZS tři oddíly: hospodářského zeměpisu, přírodních věd a kulturní historie. Činnost řídil výbor ZS. 24.dubna 1954 byly společným shromážděním schváleny Stanovy a přijato prvních dvanáct členů. Většina zásad práce společnosti a tradic (členské práce, deníky společnosti, archiv, výstavy a konference a další) vznikají již v prvním roce činnosti. V létě 1954 se uskutečňuje II.expedice v Beskydách, srpnové pochody, v zimě pak I.zimní expedice v Jeseníkách. V roce 1955 začínají nejstarší členové zpracovávat své lektorské práce. Na III.expedici v jižních Čechách se uskutečňuje poprvé velký pionýrský pochod. Vychází I. a II.sborník ZS. Počet členů je asi 50.

Na IV.expedici v r.1956 bylo již starších členů tolik, že velká skupina v čele s Ivanem Šráčkem vytvořila Kolektiv vedoucích ze Zeměpisné společnosti (KVZS) a odešla na pionýrskou

skupinu Maxima Gorkého při ZDŠ Leninova ulice. Zde se pokusili starší členové ZS jako vedoucí oddílu uplatnit své zkušenosti v podmínkách práce normální pionýrské skupiny. Tento kolektiv uspořádal pro své členy v létě metodický pochod, v zimě 1956 zimní metodické soustředění a v létě 1957 II.metodický pochod. Na těchto pochodech se vedoucí seznamovali s teoretickými i praktickými znalostmi důležitými pro vedení pionýrských kolektivů. Z činnosti kolektivu vzešel návrh na minima znalostí vedoucích i pionýrů.

Vedení ZS v tomto školním roce převzal Borek Nejezchleb, s nímž přišlo mnoho nových členů. Ve školním roce 1957-58 se vedení ZS ujímá opět Ivan Šráček, s nímž se vracejí starší členové. V následujících dvou letech se velmi prohlubuje vlastivědná práce, ZS hledá nové formy, počet oddílů se rozšiřuje, pracuje samostatný lektorát, nově je organizováno řízení a práce s aktivem, jsou přijaty nové Stanovy. Počet aktivních členů dosahuje asi osmdesáti, všichni vedoucí v této době vyšli z řad ZS. V r.1958 je uspořádána velká výstava "5 let vlastivědy". Základ oddílů tvořili pionýři ze 6. a 8. tříd. Pionýři z 5.tříd byli přijímáni do přípravného oddílu. V r. 1959 je v archivu uloženo 156 vlastivědných členských

prací, 24 lektorských prací. Vyvrcholením činnosti v tomto období je VII.budovatelská expedice na Šumavě, kde mimo vlastivědné práce účastníci také pomáhali svou prací národnímu hospodářství.

1959 - 1961

Po VII.expedici odešel Ivan Šráček a řada starších členů. Přesto ZS našla cestu k další práci. Vedení se z řad členů ZS ujal Jiří Bartoň. Tradice vytvořené v předcházejících letech byly tak dobré, že práce ZS pokračovala, i když s menším počtem členů. Úroveň vlastivědné práce se stále udržovala. Obtížné podmínky v tomto období byly překonávány přesto, že všichni vedoucí byli dobrovolnými pracovníky, včetně hlavního vedoucího a byli mladší než 18 let. Všechny tradiční akce celoročního programu byly uskutečňovány. Vedle vlastivědné práce účastníci výzkumných expedic si zcela sami obstarávali i veškeré technické zajištění, vaření atd.

1961 - 1966

Pro nemoc odešel Jiří Bartoň a hlavním vedoucím se stal Vít Fridrich, který přišel do ZS v r.1956 a již v minulém období se podílel na vedení ZS. Počet členů opět vzrůstá,

zejména po roce 1963 a 1964, kdy je přijato mnoho nových pionýrů, zejména ze 4. a 5.třídy, s nimiž nebylo možno začít hned vlastivědně pracovat. Činnost byla proto hodně zaměřena na sport, turistiku a hry. Do roku 1963 počet vlastivědných prací dosáhl čísla 170. V r.1964 začínají Jindřich Kačer a Vít Fridrich systematickou práci s aktivem a tím i přípravu budoucích vedoucích. Nové formy práce z tohoto období (sportovní činnost aj.) přispěly k obohacení tradic. V roce 1966 dosáhl počet vlastivědců (přijatých prací) 207. Tradiční akcí se staly aktivity dětí pořádané v měsíci srpnu.

1967 - 1968

V roce 1967 se stává hlavním vedoucím Jindřich Kačer, který již několik let působil jako oddílový vedoucí. Pokračoval v rozšíření práce aktivu a systematické výchově nových vedoucích v oddíle starších členů. Soustavně se zvyšovala úroveň organizační práce. Pro další zlepšení podmínek práce v jednotlivých oddílech, kde bylo dostatek starších členů a vedoucích, byla zahájena samostatná činnost oddílů s jednotnou koordinací. Od 1.ledna 1968 se kolektiv Zeměpisná společnost "Po cestách vlasti" stal pionýrskou skupinou, protože splňoval všechny nutné podmínky a bylo to umožněno novými programovými zásadami PO ČSM. Počet aktivně pracujících členů přesahuje v této době osmdesát.

1968 - 1970

V tomto období pracovaly samostatně tyto oddíly:

1. Života v přírodě - vedoucí Jindřich Kačer
2. Hospodářského zeměpisu - Jan Staviňoha
3. Kulturní historie - Hana Kratochvílová
4. Ochrany přírody - Vít Fridrich, Vladimír Moláček
5. Ježci (1.-3. třída) - Hana Skládanková

Práce oddílů byla zcela samostatná, všechny oddíly se však řídily stejnými stanovami, zvyklostmi a tradicemi ZS. Každý oddíl měl v průměru kolem 25 členů. Stejně jako každý rok byla společně uspořádána výstava a konference. Zvyšovala se úroveň vlastivědné práce, kterou prováděly oddíly podle svého zaměření.

1970 - 1973

Po XVIII.letní expedici v Orlických horách se rozrostla Zeměpisná společnost natolik, že došlo během školního roku 1970/71 k vytvoření tří samostatných kolektivů: Po cestách vlasti, Morava, Obzor. Vedoucí Zeměpisné společnosti "Po cestách vlasti" je Hana Skládanková. V současné době věkový průměr pionýrů v oddílech se zvýšil (7. třída), tím i úroveň vlastivědné práce. Ke dni 7.11.1973 počet členských vlastivědných prací v archivu ZS je 256 a 29 lektorských prací.

Členství

Požadavky na členství v Zeměpisné společnosti vycházejí z Programových a organizačních zásad PO - plnění plamenů a cest. Kromě splnění těchto podmínek musí každý člen prokázat svůj opravdový zájem o vlastivědu. ZS má svoje hodnoty, které vycházejí z tohoto zájmu: cestovatel, kandidát, vlastivědec, lektor, vedoucí.

Vlastivědec a lektor musí vypracovat písemnou práci. Členská vlastivědná práce má jednotný formát A4. Námět si vybírá každý člen sám z oboru oddílu (přírodní vědy, kulturní historie, hospodářský zeměpis) za pomoci svého oddílového vedoucího. Materiál získává z literatury, vlastního pozorování, učí se tak vlastivědně pracovat. Práce jsou ilustrovány, doplněny nákresy mapkami, fotografiemi ap. Po doporučení členské práce oddílem ji kandidát předloží Radě ZS, která ji schválí a kandidát je přijat za Vlastivědce na nejbližším shromáždění ZS. Je zapsán do knihy členů.

Od 14 let se může vlastivědec stát lektorem. Lektorská práce je mnohem rozsáhlejší. Je psána z vlastní zkušenosti, pozorování a slouží jako metodická pomůcka.

Členskými a lektorskými pracemi prohlubují členové ZS své znalosti z vlastivědných oborů, učí se vyhledávat materiál a systematicky pracovat.

SEZNAM ČLENSKÝCH VLASTIVĚDNÝCH PRACÍ V ZS PCV:

1. Jana Jandová: Nejstarší a nejkrásnější gotická stavba v Brně.
2. Věra Adamová: Všeobecná zoologie Beskyd.
3. Ivana Schneeweissová: Všeobecná zoologie Beskyd.
4. Dalibor Kačírek: Beskydy a lesy.
5. Zdena Jašková: O rostlinách.
6. Ivan Hálek: Chrám sv. Jakuba v Brně.
7. Věra Pírková: Vývoj železářství na Českomoravské vysočině.
8. Antonín Matoušek: Vápenec.
9. Oldřich Reznér: Beskydy - plíce Ostravska.
10. Zdeněk Zatloukal: Stručné dějiny městyse Doubravníka.
11. Hana Skládanková: Užitečné jedovaté rostliny.
12. Věra Čerstvá: Rok s horskou květenou.
13. Jitka Kočárová: Rozdělení Beskyd podle řek.
14. Stanislav Stráský: Špilberk.
15. Eva Trnková: Dům pánů z Lipé.
16. Anna Frimmelová: Stará radnice.
17. Leo Šlechta: Historie Lužánek.
18. Jindřich Kačer: Špilberk.
19. Ludmila Mrázová: Průmysl v českých zemích dříve a dnes.
20. Marie Božková: Josef Lada.
21. Vítězslava Houdková: Dušan Jurkovič.
22. Vlasta Keprtová: Ovocnářství v ČSR.
23. Helena Šukupová: Palmy.
24. Eliška Žváčková: Keře našich lesů.
25. Jiří Kubík: Klimatické lázně.
26. Alena Moláčková: Včely a úly.
27. Zdeněk Kalina: Jarní květena.
28. Ivo Matouš: Jarní květena.
29. Rudolf Němec: Valašské lesy.
30. Jarmila Slavíková: O rostlinách.

31. Jana Jagošová: Průmysl na Slovensku.
32. Miloslava Jakešová: Naše lesy.
33. Jiří Šopf: Sklo.
34. Jiří Skládanka: Průmysl Beskyd.
35. Marta Svobodová: Národní kroj Valašska.
36. Willy Najvar: Lidové stavby na Valašsku.
37. Pavel Vojna: Mariánské Lázně.
38. Pavel Straka: Denní motýli.
39. Antonín Buček: Naše ryby.
40. Vratislav Nechuta: Houby vyšší.
41. Pavel Bezdíček: Kníničská přehrada.
42. Jiří Barton: Královo Pole.
43. Eva Kučerová: Český Krumlov.
44. Lenka Babáková: Užiteční brouci.
45. Konstantin Raclavský: Vysoká zvěř.
46. Jarmila Jandová: Zpěvní ptáci.
47. Štěpán Kalina: Brněnský kraj.
48. Miloš Kachlíř: Vysoké Tatry.
49. Jarmila Plchová: Pastviny.
50. Eva Kogosová: Chráněné rostliny.
51. Marie Flámová: Polní rostliny.
52. Božena Budíková: Škůdci ovocných sadů.
53. Lubomír Sojka: Strakonice.
54. Hana Alešová: Šlapanice.
55. Rudolf Růžička: Průmysl Králova Pole.
56. Evžen Polenka: Využití vodního toku Vltavy.
57. Petr Svoboda: Doprava města Brna.
58. Ivan Živný: Hrad Veverčí.
59. Zdena Bartoníčková: Troubsko.
60. Pavel Kabele: Vyškov.
61. Vlasta Přibyllová: Šelmy.
62. Jitka Koutná: Znojmo.
63. Jaroslav Josífek: Betlémská kaple.

64. Alena Mrňousová: Rostliny rybářsky užitečné.
65. Miloš Moláček: Draví ptáci.
66. Josef Jambor: Průmysl Tišnova.
67. Jarka Jílková: Jeseníky.
68. Iva Raclavský: Naši vodní ptáci.
69. Jan Staudek: Orava.
70. Miloš Polenka: Nízké Tatry.
71. Olga Zatloukalová: Náměšť nad Oslavou.
72. Vojtěch Štursa: Hrad Tempištýn.
73. Jiří Batelka: IV. výzkumná expedice Slovensko 1956.
74. Antonín Petrželka: Dopravní podniky města Brna.
75. Marie Hájková: Minerály.
76. Marie Tylová: Pohádky IV. expedice.
77. Mirka Jílková: Horstvo ČSR - Dražanská vrchovina.
78. Jana Muzikářová: Norá radnice v Brně.
79. Eva Lysácková: Trenčín.
80. Václav Mysliveček: Bohatství země.
81. Jiřina Šmídová: Kralice.
82. Marta Hynková: Brněnské pověsti.
83. Sylva Richtrová: Macocha.
84. Anna Zavadilová: Blansko.
85. Miroslav Procházka: Historie Jevíčka.
86. Jana Josífková: Planě rostoucí nejedovaté léčivé byliny našich luhů a hájů.
87. Ivan Horsák: Minerály.
88. Vít Fridrich: Plazí.
89. Jaroslav Ptáček: Telefon.
90. Milan Kočourek: Petrov.
91. Vojtěch Škorpík: Letectví.
92. Karel Prokop: Minerály.
93. Pavel Musil: Listnaté stromy našich lesů.
94. Božena Jančíková: Vodní rostliny akvarijní.
95. Miloš Příhoda: Vodstvo ČSR.

96. Zuzana Kyselková: Poděbradský dům.
97. Jan Pazdírek: Moderní stavby.
98. Stanislav Synek: Výroba látek.
99. Ludmila Fejtová: Strážnice.
100. Jana Gruberová: Havlíčkův Brod.
101. Josef Staněk: Modelářství.
102. Vladimír Moláček: Zvířena vod stojatých.
103. Josef Šafář: Boskovice.
104. Pavel Bruzla: Nafta.
105. Marta Bernardová: Chrám sv. Jiří.
106. Otto Bittner: Lidové hračky.
107. Jiří Zobec: Kroje na Hané.
108. Hana Omastová: Letovice.
109. Michal Lenc: Nedvědice.
110. Jan Růžička: Chrám sv. Tomáše.
111. Pavel Kubíček: Hlodavci.
112. Naděžda Suzanová: Teplomilné užitkové rostliny.
113. Julie Prokopová: Teplé vody.
114. František Kaprál: Podzemní vody a prameny.
115. Vít Kolář: Kamenná sůl.
116. Líbuše Hošková: Nové Zámky u Bučovic.
117. Jiří Stráský: Dějiny země.
118. Bohumil Hynek: Uhlí.
119. Jiří Diblík: Kunštát.
120. Ilja Duda: Bouzov.
121. Vladimír Šimanov: Škůdci lesa.
122. Eva Pešková: Léčivé byliny.
123. Jiří Lefner: Léčivé rostliny.
124. Ilona Richtrová: Buchlov a Buchlovice.
125. Josef Dosoudil: Bučovice.
126. Jitka Holubová: Pouzdřanská step.
127. Nora Zaorálková: Vysoké Tatry.
128. Zdena Zaorálková: Vysoké Tatry.

129. Jana Lacínová:
130. Hana Brunecká: Květena Pavlovských vrchů.
131. Jiří Prokeš: Nové Město na Moravě.
132. Jelena Jamborová: Květnice.
133. Marta Krčmová: Léčivé rostliny a užití.
134. Petr Aleš: Velikonoční kraslice.
135. Jan Farkač: České divadelnictví v Brně.
136. Leo Alstern: Stan jehlan.
137. Nina Matulová: Jaro u lomu ve Strážné.
138. Jaroslav Horák: Geologie Pavlovských vrchů.
139. Jiří Toman: Příroda jižních Čech.
140. Marie Dospělová: Dílo Aloise Jiráska.
141. Zuzana Richterová:
142. Anna Perglová: Přírodní rezervace v Čechách.
143. Marie Nechvátalová:
144. Karel Dítě: Hrad Veverčí.
145. Anna Veselá: Ptáci na jaře.
146. Martin Brunecký:
147. Petr Špaček: Plevelné ryby.
148. Marie Svobodová: Historie Petra I.
149. Jiří Bartoš: Naše zvířena na jaře.
150. Zdeněk Slanina:
151. Jiří Kotlán: Ptáci v Lužánkách.
152. Jitka Ovesná: Krajky.
153. Jana Blažková: Pozorování rybníčku.
154. Ilja Vyskot: Hrad Veverčí.
155. Anna Slaninová: Ptactvo jižní Moravy.
156. Miloš Papírník:
157. Miroslav Kouřil: Historie brněnského hradu.
158. Pavel Otevřel: Karlštejn a Křivoklát.
159. Eva Tomanová: Léčivé byliny.
160. Jiří Neuman: Nejznámější ryby.

161. Petr Kolář: Vranov n/Dyjí.
162. Běda Moš: Mechy a kapradorosty.
163. Vladimíra Stará:
164. Věra Sklenářiková: Hanácký kroj.
165. Jan Stavínoha: Tuřany.
166. Luboš Telecký: Ryby našich vod.
- 166a. Petr Bronec: Kniha a význam knihy.
167. Darja Zemanová: Brno v 17. stol.
168. Hana Kratochvílová: Horské rostliny.
169. Svata Hradilová: Ovocné stromy.
170. Eva Ryšková: Růže.
171. Pavel Šmíd: Masožravci.
172. Milena Telecká: Jehličnaté stromy.
173. Jaroslav Ryška: Drahokamy.
174. Zdeněk Hons: Vyšné Ružbachy.
175. Marie Kačerová: Jarní květiny.
176. Jiří Pešek: Květy Tater.
177. Jaroslav Kouřil: Houby.
178. Pavel Kolář: Šest českých zámků.
179. Jiří Lang: Mikulčice.
180. Miroslav Toman: Naši dravci.
181. Pavel Sklenář: Pěvci.
182. Josef Šafář: Hlodavci.
183. Jiří Kudlička: Dravci.
184. Dušan Soudek: Brouci.
185. Antonín Holub: Ryby.
186. Petr Brunecký: Naše stromy.
187. Helena Lehká: Šelmy psovité.
188. Zdeněk Tomeček: Opice.
189. Jiří Holásek: Jeleni.
190. Petr Kudláček: Lichokopytníci.

191. Vladimír Slovák: Krkonoše.
192. Radomír Holásek: Sport.
193. Mojmír Ryška: Hrady a zámky.
194. Jaroslav Holub: Brno.
195. Pavel Kříž:
196. Milan Zámečník: Šelmy kočkovité.
197. Vladimír Maršálek: Ryby našich vod.
198. Jiří Reiser: Stromy.
199. Sona Dvořáčková: Šelmy kočkovité.
200. Marie Kudláčková: Služební psi.
201. Pavel Novotný: Houby a mochromůrky.
202. Miroslav Svoboda: Česká města.
203. Karel Lehký: Antilopy.
204. Jiří Kotulán: Historie města Jeseníků.
205. Ivan Pšíkal: Ptáci.
206. Jiří Eisenbruk: Ptačí péra.
207. Ivan Sklenář: Hadcová step.
208. Petr Kříž: Heraldika.
209. Petr Vašek: Brněnská přehrada.
210. Jana Uhrová: Kralice.
211. Zbyněk Grünwald: Hrady a zámky jižních Čech.
212. Zuzana Neumanová: Historie Brna.
213. Petr Uher: Kralice.
214. Jan Špičák: Kočka domácí.
215. Pavel Hanzl: Geologické složení jižní Moravy.
216. Vašek Páral: Dolní Věstonice.
217. Marcela Ruthová: Stará radnice.
218. Jiří Kolšovský:
219. Pavel Tríska: Stromy.
220. Lenka Čulíková: Samotín.

221. Karolína Holubová: Velikonoce.
222. Marta Jamborová: Jedovaté květiny.
223. Václav Potěšil: Brno.
224. Eva Jeřábková: ZKL.
225. Václav Flódr: ZJŠ Brno.
226. Ivan Musil: Brno.
227. Dana Chatrná: Velká Morava.
228. Taťána Berková: Zvyky v květnu.
229. Jiří Flódr: Ochrana přírody.
230. Ivana Sobotková: Jedovaté houby.
231. Petr Boháček: Naši dravci.
232. Vít Rudý: Stromy.
233. Petr Pšíkal: Dravci.
234. Ludmila Veselá: Nové Město nad Metují.
235. Dana Kotulánová: Kulturní památky na Slovensku.
236. Květa Čápková: Květiny.
237. Olga Čechová:
238. Petr Možný:
239. Jiří Hübel:
240. Stanislav Dráb: Brno.
241. Eva Kotulánová: Stopy.
242. Barča Kudláčková: Léčivé a chráněné rostliny.
243. Věra Novotná: Neznámé houby v kuchyni.
244. Vít Havel: Chráněné květiny.
245. Jiří Mičánek: Poľní rostliny.
246. Jarmila Kosourová: Rostliny.
247. Milena Sobotková: Léčivé rostliny.
248. Jitka Rudá: Rostliny.
249. Jan Rudý: Brněnské Lužánky.
250. Vladimír Audy: Stará radnice.

251. Radim Fišer: Květnice.
252. Ivan Stehlíček: Rostliny - pozorování.
253. Aleš Pospíšil: Květnice.
254. Helena Třísková: Hry dětí.

Práce připravené k odevzdání:

Libor Ruth: Slavkov.
Aleš Vlkanova: Nová radnice.

SEZNAM LEKTORSKÝCH PRACÍ ZEMĚPISNÉ SPOLEČNOSTI

1. Ivan Hálek: Gotické Brno.
2. Willy Najvar: Lidová obydlí v okolí Brna.
3. Jana Jandová: Vesnice na jih od Brna.
4. Zdeněk Kalina: Les a jeho škůdci.
5. Hana Skládanková: Mičurinská biologie.
6. Zdena Jašková: Mičurinská biologie.
7. Zdeněk Zatloukal: Jižními Čechami se Zeměpisnou společností.
8. Jiří Šopf: Výlety do okolí Brna.
9. Stanislav Stráský: O původu ptactva.
10. Helena Sukupová: Vývoj travin k dnešním obilninám.
11. Věra Adamová: Umělecké památky města Brna.
12. Jiří Kubík: Hutnictví - sloup socialismu.
13. Ivana Schneeweissová: Dějiny ZS PCV od založení po III.exp.
14. Ludmila Mrázová: Dějiny ZS PCV od založení po III.expedici.
15. Jiří Skládanka: Textilní průmysl v Brně.
16. Vlasta Keprtová: Ovocnářství.
17. Jindřich Kačer: Heraldika.
18. Konstantin Raclavský: Ptáci ve městě.
19. Marie Hájková: Kras.
- 20.

21. Vojtěch Štursa: Renesanční Brno.
22. Ivo Matouš: Meteorologie.
23. Marie Božková: Cestopis východního Slovenska.
24. Antonín Buček: Cestopis východního Slovenska.
25. Hana Brunecká: Ovocenky.
26. Mojmír Ryška: Táborové stavby.
27. Miroslav Toman: Hry.
28. Pavel Tříška: Stromy.
29. Jan Staviňoha: Problematika tvoření kolektivu v dětské organizaci.

Závěrem

Kolektiv Zeměpisná společnost "Po cestách vlasti" pracuje již 20 let. Všem členům, kteří zde pracovali se práce líbila a líbí. Poznali jsme různé kraje a poznáváme stále dál. Chtěli jsme každému přiblížit Zeměpisnou společnost, hlavně v tom, v čem se liší od jiných pionýrských skupin. Tak jako všichni pionýři se v tomto školním roce chystáme na 25.výročí založení PO a jsme rádi, že tradice ZS jsou založeny na pionýrských. Celostátní motivace činnosti PO SSM v tomto školním roce "K budování a obraně vlasti" využijeme ještě k lepšímu a hlubšímu poznání naší vlasti. Jsme nejšťastnější, když chystáme nový pochod za poznáním a nikdy se nemůžeme dočkat okamžiku, kdy při nástupu na nádraží vedoucí pozdraví "K budování a obraně socialistické vlasti buď připraven" - a my odpovídáme tak, aby všichni daleko slyšeli, že se chystáme právě svá slova plnit - "Vždy připraven".

"Vlastivěda je věda, jejíž význam nemůže být doceněn. Musíme znát naši zem celou až do posledního atomu. Musíme znát tajemství složení všech jejích hmot, všechny pochody, tajemně v ní i na jejím povrchu probíhající, prozkoumat všechny síly jejího tvorstva, jejích rostlin i mikrobů tak matematicky přesně, jak chceme znát život lidí.

To vše musíme nutně znát proto, abychom pochopili a pocítili, že naše země je nejen to, na čem my lidé žijeme, nýbrž i to, z čeho jsme se naučili a učíme těžit, budovat všechno, co je nám nezbytně nutné k životu i k vytvoření nových sociálních forem.

Vlastivěda je velká věda . . . tato práce nám ukazuje nejen cestu k obohacení země, nýbrž i jako každá rozumná práce dává morální uspokojení, napomáhá k rychlému růstu pocitu naší lidské důstojnosti a vštěpuje nám víru v tvůrčí síly našeho rozumu."

MAXIM GORKIJ

*Neprošlo jazykovou úpravou
výtvarnou část - Dana Chatrná
vydal DPM BRNO 1973
náklad 500*

Skorník sestavily
RADY Zeměpisných
společností za pomoci
dopisujících členů.